

ВІКТОР КУРТІСВ експерт енергетичного ринку

2022-06-28

НАК "Нафтогаз України" попросив астрономічні 264 млрд грн бюджетної підтримки на закупівлю газу.

Яка ситуація насправді?

Нещодавно **США** прийняли закон, відповідно до якого було виділено \$40 млрд допомоги для України.

21 травня 2022 року посол України в США Оксана **Маркарова** розповіла, що в рамках виділеної суми \$8 млрд підуть для надання прямої бюджетної підтримки.

Уже 7 червня 2022 року голова НАК "Нафтогаз України" Юрій **Вітренко** на засіданні американської Комісії з безпеки та співробітництва в Європі (Гельсінська комісія) у Вашингтоні заявив, що "Нафтогазу" потрібна зовнішня допомога для підготовки до опалювального сезону.

Дослівно пан **Вітренко** зазначив:

"У газовій сфері в Україні все добре, Україна показує свої сильні сторони, свою стійкість. Але нам знову знадобиться допомога до наступного опалювального сезону, тому що Україні потрібно буде імпортувати до 6 млрд куб.м. газу" і "За поточними ринковими цінами це близько \$8 млрд".

Тобто «все добре», лише не вистачає \$8 млрд, за річного обороту НАК "Нафтогаз України" близько \$7 млрд.

Далі в роботу включилась багаторівнева лобістська машина,

був підготовлений законопроект № 7427, яким передбачається виділення **264,3 млрд грн** бюджетних коштів компанії НАК "Нафтогаз України".

Відповідно **17-18 червня** цей законопроект отримав схвалення профільного комітету, а вже 21 червня Верховна Рада ухвалила його в першому читанні.

У пояснювальній записці до законопроекту відсутній будь-який баланс газу та фінансово-економічні розрахунки такої законодавчої ініціативи.

А без балансу надходження та розподілу газу просто **неможливо обґрунтувати необхідність** прийняття законопроекту № 7427, тим більше неможливо підтвердити астрономічну суму в 264,3 млрд грн

Чим керувався міністр Герман Галущенко при розробці законопроекту № 7427?

Може він в темі? Або в долі? А може його просто підставив профільний заступник Микола Колісник?

Далі ще цікавіше.

Відповідно до процедури розгляду законопроекту,

Міністерство фінансів України надає свій експертний висновок. І до законопроекту № 7427 такий експертний висновок підписав заступник міністра фінансів Юрій Драганчук.

Заступник Міністра фінансів України
з питань європейської інтеграції

Юрій ДРАГАНЧУК

Світлана Сабіщенко 201 56 17

Він є сином Оксани Драганчук — радника голови правління НАК "Нафтогаз України" Юрія **Вітренка**, тож мав би заявити про свій конфлікт інтересів.

У експертному висновку теж **немає** будь-яких розрахунків та обґрунтувань. І це при тому, що в Україні існують нормативно-правові акти щодо механізмів відповідних компенсацій.

Зокрема,

постановою Кабінету Міністрів України від 3 грудня 2020 р. № 1194 затверджений **Порядок визначення компенсацій**, що надається суб'єктам ринку природного газу, на яких покладаються спеціальні обов'язки.

Згідно з цим **Порядком**,

- **розрахунок компенсації здійснюється виключно на обсяги реалізованого та імпортованого природного газу**, якщо такі обсяги імпортованого газу звичайно спрямовуються для забезпечення загальносуспільних інтересів при виконанні спеціальних обов'язків.

Але,

- **законопроектом № 7427 планується дотувати не закупівлю імпортованого газу, а весь обсяг газу власного видобутку, порівнявши його ціну до божевільних цін російського газу на європейських хабах.**

Яка ж ситуація насправді?

*Останні півтора десятиліття в Україні спостерігається стійка **тенденція до зниження споживання природного газу**. Торік, наприклад, споживання блакитного палива скоротилось більш ніж на 10% і становило 26,8 млрд куб.м.*

У цьому році, внаслідок російської військової агресії, ми вже маємо стрімке зниження споживання газу, оскільки значна частина промислових споживачів або частково зруйнована, або не працює за умов безпеки чи логістичних обмежень.

Таким чином в 2022 році сукупне споживання газу становитиме не більше 20 млрд куб.м навіть за умови аномально холодної зими.

З іншого боку ми маємо власний видобуток газу, який станом на сьогодні не сильно постраждав від російської військової агресії.

ПРОГНОЗНИЙ БАЛАНС надходження та розподілу природного газу в Україні на 2021-2022 рр.			
		млн куб.м	
	2021 рік	2022 рік	(-) зменшення
I. ЗАЛИШОК ПРИРОДНОГО ГАЗУ В ПСГ (на початок):	23 533	13 500	
1. Ресурси НАК "Нафтогаз України"	11 194	10 200	
буферний (неактивний) газ	4 670	4 670	
газ власного видобутку	3 985	2 225	
імпортований газ	2 539	3 305	
2. Ресурси незалежних учасників ринку	12 339	3 300	
резиденти України	2 339	2 230	
нерезиденти режим "митний склад"	9 000	540	
резиденти режим "митний склад"	1 000	530	
II. РЕСУРСИ ПРИРОДНОГО ГАЗУ:	28 488	26 095	
1. Газ, видобутий в Україні, - усього	19 790	18 604	-1 186
ПАТ "Укргазвидобування"	13 666	12 772	-894
ПАТ "Укрнафта"*	1 117	1 064	-53
іншими газодобувними підприємствами	5 007	4 769	-238
2. Відбір із підземних сховищ природного газу	6 098	4 991	
ресурси НАК "Нафтогаз України"	5 990	3 876	
ресурси незалежних учасників ринку	109	1 115	
3. Імпорт газу	2 600	2 500	
III. РОЗПОДІЛ ПРИРОДНОГО ГАЗУ:	28 488	26 095	
1. В Україні – усього	26 788	20 535	-6 253
на виробничо-технологічні витрати та втрати газорозподільних підприємств	1 300	1 200	-100
на виробничо-технологічні потреби газодобувних підприємств	950	935	-15
ПАТ "Укргазвидобування"	733	720	-13
ПАТ "Укрнафта"	117	115	-2
іншим газодобувним підприємствам	100	100	0
населенню	8 600	7 000	-1 600
теплогенеруючим підприємствам та ТЕЦ для виробництва теплової енергії для потреб населення	4 700	4 000	-700
теплогенеруючим підприємствам та ТЕЦ для виробництва теплової енергії для потреб бюджетних установ і організацій та інших суб'єктів господарювання	1 600	1 100	-500
бюджетним установам та релігійним організаціям	400	300	-100
на виробничо-технологічні потреби оператора ГТС	700	600	-100
промисловим споживачам	8 538	5 500	-3 138
2. Закачування до підземних сховищ газу	1 700	5 560	
IV. ЗАЛИШОК ПРИРОДНОГО ГАЗУ В ПСГ (на кінець):	13 500	14 069	
1. Ресурси НАК "Нафтогаз України"	10 200	11 884	
буферний (неактивний) газ	4 670	4 670	
газ власного видобутку	2 225	4 714	
імпортований газ	3 305	2 500	
2. Ресурси незалежних учасників ринку	3 300	1 115	

Рис. 1. Прогнозний баланс газу в 2022 і 2021 роках (для порівняння) виглядатиме наступним чином:

Тобто,

- фактично на цей кризовий рік наш внутрішній видобуток газу майже балансує споживання.

Навіть якщо поставити за мету створення страхового запасу газу таким чином, щоб на кінець 1 кв. 2023 року залишки газу в ПСГ дорівнювали залишкам станом на кінець 1 кв. 2022 року, то до початку ОЗП 2022/2023 (за 5 місяців) нам необхідно додатково закачати в ПСГ ще 9 млрд куб.м газу.

При цьому, станом на 1 червня 2022 року в газових сховищах є понад 10 млрд куб.м природного газу. За наступні 5 місяців потрібно накопичити ще 9 млрд куб.м, або ж по 1,8 млрд куб.м щомісячно.

У літній період з внутрішніх ресурсів можна закачувати щомісячно приблизно 1,3 млрд куб.м, решту 0,5 млрд куб.м на місяць необхідно покривати за рахунок імпорту.

Іншими словами,

- для створення страхового запасу газу, додатково до внутрішнього видобутку, **необхідно** імпортувати ще 2,5 млрд куб. м.

Однак,

- голова НАК "Нафтогаз України" Юрій **Вітренко** необґрунтовано **запевняє**, що Україні потрібно імпортувати додатково 6 млрд куб. м газу, (і «краще грошима»).

І ця цифра за дивним збігом обставин дорівнює \$8 млрд – якраз сума прямої бюджетної підтримки, що напередодні вирішили надати нам США.

Більше того, пан Вітренко хоче щоб сума компенсації розраховувалась виходячи із вартості вітчизняного природного газу.

А ціна газу власного видобутку насправді виглядає ось так:

«Орієнтовна структура ціни газу власного видобутку на період 2022-2023 рр.» за умови встановлення 30% рентабельності

	грн. за 1 тис. куб. м	млн грн
Ціна з ПДВ	4419	53 033
ПДВ	737	8 839
Рента	1 031	12 374
Ціна без ренти та ПДВ	2 652	31 820
Собівартість без амортизації	786	9 432
Амортизація	1 061	12 737
Адміністративні витрати	92	1 100
Інші операційні витрати	158	1 900
Прибуток до оподаткування	554	6 651
Податок на прибуток	100	1 197
Чистий прибуток	454	5 454
На капітальні інвестиції, усього:	1 516	18 191
Амортизація	1 061	12 737
Чистий прибуток	454	5 454

Рис. 2 Товарний обсяг газу, млрд куб. м

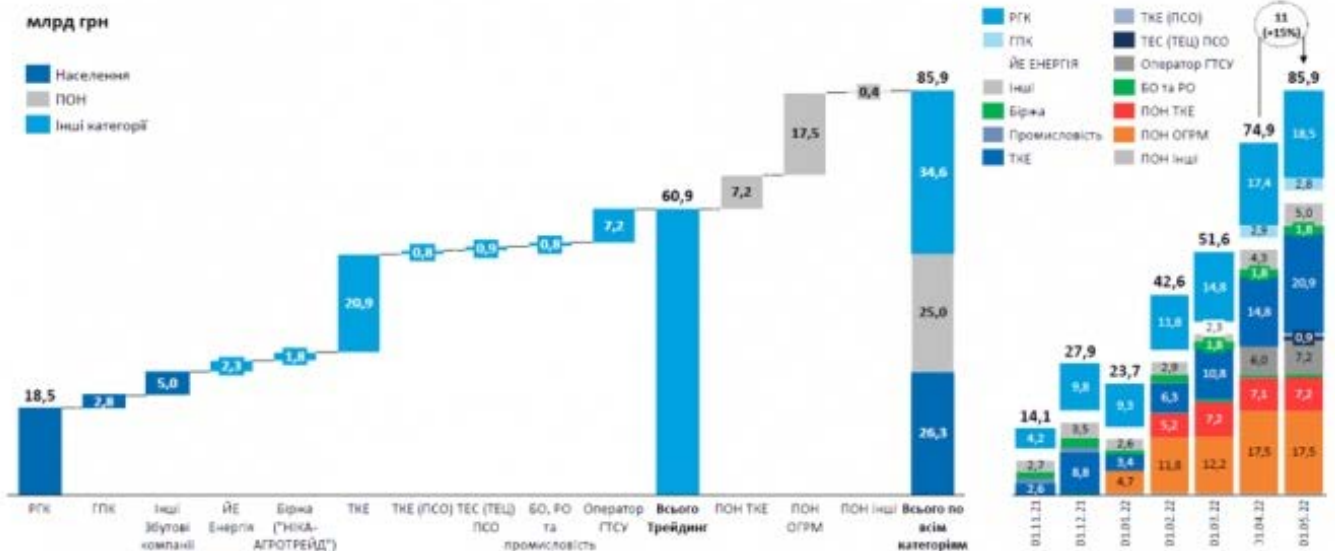
Тобто фактична ціна (з урахуванням 30% рентабельності) газу українського видобутку 4,4 тис. грн за 1 тис. куб.м., що у 10 разів дешевше імпорту.

Ну і **закінчує композицію офіційна інформація НАК "Нафтогаз України" щодо заборгованості** за поставлений газ в опалювальний сезон 2021/2022:

- **станом на 01.11.2021 заборгованість становила 14,1 млрд грн;**
- **станом на 01.05.2022 заборгованість становила 85,9 млрд грн**

Тобто **за 6 місяців опалювального періоду заборгованість зросла на 70 млрд грн (в 6 разів)!**

Структура заборгованості по ключовим категоріям станом на 01.05.2022

Насправді,

сума 264,3 млрд грн в законопроекті складається з трьох сум:

- 1) **76 млрд грн** – це проведення взаєморозрахунків між учасниками ринку, які виникли внаслідок відсутності належного державного регулювання (різниця в тарифах на тепло, невідповідність норм споживання газу, формування небалансів в [ГТС, різниця в тарифах на розподіл газу тощо);
- 2) **38,2 млрд грн** – це компенсація різниці в тарифах на тепло поточного року;
- 3) **150,1 млрд грн** – це компенсація НАК "Нафтогаз України" на виконання спеціальних обов'язків з постачання газу побутовим споживачам.

При цьому,

- ноу-хау рівня **"прогресивного соціалізму"** полягає в тому, що в складових 38,2 та 150,1 млрд грн **вже** закладена **компенсація** на покриття **неплатежів** з боку споживачів.

1. До першої суми (76 млрд грн) в принципі заперечень немає.
2. Друга сума (38,2 млрд грн) **завищена в 2,7 разів** та повинна складати не більше 14 млрд грн.

3. Третя сума (150,1 млрд грн) — **це взагалі нонсенс**, оскільки газу власного видобутку достатньо для виконання спеціальних обов'язків.

Іншими словами,

- загальний обсяг державної бюджетної підтримки НАК "Нафтогаз України" є **завищеним на 174 млрд грн** та повинен складати не більше 90 млрд грн.

Заява пана Вітренка про необхідність бюджетної підтримки в сумі **264,3 млрд грн (\$8 млрд)** є прямим **обманом** Кабінету міністрів України, Офісу президента України та наших американських партнерів.

Якби пан Вітренко говорив правду, тоді б виникало логічне запитання:

- якщо реалізація вітчизняного видобутку є таким високоприбутковим бізнесом (згідно зі звітом НАК "Нафтогаз України"), то чому реалізація цього вітчизняного газу має дотуватись за рахунок коштів американських платників податків?

А якщо уряд США все ж вирішив надати цю допомогу – може краще більш ефективно розпорядитися нею?

Можливо, в структурі бюджету воюючої країни, у якої розмір економіки та бюджетні доходи зменшилися майже вдвічі, знайдуться більш пріоритетні витрати на 174 млрд грн?

НАК "Нафтогаз України" замість оптимізації роботи продовжує жити довоєнними поняттями і демонструє "дива" ефективності.

А **бюджетна підтримка обсягом в "зайві" 174 млрд грн необхідна насправді для покриття касового розриву та наслідків "сірих схем"**, ну а залишок за традицією піде на премії за "ефективну" роботу!

*Але щось мені підказує, що в цьому випадку "за традицією" не буде!
Здається мені, що ми на порозі грандіозного шухера!
Україна понад усе!*
